

Изх. N=4/18.02.2021 година

НА ВНИМАНИЕТО НА Д-Р ДАНИЕЛА ДАРИТКОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ,
НА ВНИМАНИЕТО НА ЗДРАВНАТА КОМИСИЯ НА НС
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Уважаема госпожо Председател, госпожи и господа

Във връзка с внесен в Парламента за разглеждане „Законопроект за съсловната организация и професионалната дейност на психолозите“ с Рег.N= 154-01-14/11.02.2021 година Ви изпращаме следното

СТАНОВИЩЕ

Екипът на „Българска школа за психоанализа“ ООД не подкрепя внесения за разглеждане в Народното събрание „Законопроект за съсловната организация и професионалната дейност на психолозите“.

Основанията ни са следните:

1. Дружеството на психолозите в България е съсловна организация - сдружение в обществена полза на доброволен принцип. Предложеният регистър на правоспособните психолози, който се изготвя и контролира от Дружеството ограничава доброволното членство в организацията и на практика прави членуването задължително. Не се дава възможност на психолози, които не са доволни от начина на управление на Дружеството, имат съмнения относно личните етични принципи, обективна оценка и др. на Управителния му съвет, да упражняват професията си. От тази гледна точка считаме внесения Законопроект за лобистки.

2. Дружеството на психолозите в Република България не е Държавен орган.

3. Дори Дружеството на психолозите в Република България да стане контролен орган, не е описано коя институция ще следи дали то спазва законовите разпоредби, етичния кодекс и др. Не е ясно как Етичната и Ревизионната комисия към Дружеството ще изпълняват своите функции и ще вземат безпристрастни решения, когато са под властта на Управителния съвет на същото дружество. Това създава условия за корупционни практики.

4. Професионалната правоспособност за упражняване на професията „психолог“ е следствие от придобитото висше образование по психология. Университетската диплома за висше образование по психология е легитимния държавен инструмент за професионална правоспособност.

5. Относно стандартите, които са описани в чл. 7, които могат да бъдат открити на интернет страницата на ДПРБ:

* според нас са неприложими към настоящото положение на практикуващите психолози. За пример: психолозите в държавни учреждения (детски градини, училища и др.), които отговарят за голям брой от хора и от които ще се изисква да владеят и използват тестове и методики: не е ясно кой ще заплати обучението им и закупуването на съответните материали;

* предложените стандарти за изпълнение на психологическата дейност в отделните субструктури влизат в противоречие с т.IV. от описаното от Дружеството „Въведение в „Стандарти за изпълнение на психологическите дейности“, а именно „Динамичен статут на професионалните стандарти“;

* не е ясно по какъв начин ще се определи и следи дали психологът отговаря и спазва описаните стандарти;

* не е ясно дали комисията, която ще определя дали психологът отговаря на тези стандарти, е изградена от практикуващи или академични психолози, както и доколко те са запознати с детайлите около неговата теоретична насоченост.

6. Относно раздел I, чл. 9 (1), т. 1, 2, 3: не е ясно по какъв начин Дружеството ще изпълни тези точки. Въпреки, че е създадено през 1969 година, до днешна дата няма целенасочени и конкретни действия от страна на Дружеството в тази посока. За пример: предложението психологическите услуги да бъдат заплатени по Здравна каса.

7. Не е ясно по какъв начин ще се определи дали членовете на Управителния съвет и съответните комисии към ДПРБ имат високи нравствено-етични качества.

8. Относно чл. 28:

* т. 1: не е ясно дали дейностите по повишаване на квалификацията им ще са насочени към развитие на техните умения, или по отношение на теоретичните им познания. Не е ясно по какъв начин ще се оценява това;

* не е описано дали и кои психолози ще бъдат задължени да имат личен опит, както и регламентацията на придобиването му. Оттук, колкото и мероприятия за повишаване на квалификацията да посещават, това не намалява вероятността да навредят на клиентите си, дори обратното. Това поставя под съмнение както спазването на Етичния кодекс, така и заявката за повишаване качеството на психологическите услуги в България, която този законопроект отправя.

СТАНОВИЩЕТО ни, относно мотивите на вносителите, е:

1. Не сме съгласни, че „*приемането на този законопроект няма да доведе до необходимост от ангажиране на допълнителни финансови средства от държавния бюджет*“. Както става ясно, за да отговарят на описаните от ДПРБ стандарти, много от психолозите, работещи в държавни учреждения, ще е нужно ежегодно да повишават квалификацията си, да работят със стандартизирани методики, апаратура, условията в работните им места да се подобрят, да им направят застраховка. Много от държавните институции, наемащи психолози, ще е нужно да приведат своята дейност и нормативна база в съответствие с новите изисквания, произтичащи от този закон. Това носи със себе

си нужда от допълнителни финансови средства. Освен това, приемането му ще доведе до спешна необходимост от промяна на други закони, като например Закона за здравето, Закона за предучилищното и училищно образование и др.

2. Не сме съгласни, че „промените няма да доведат до увеличаване на разходите на бизнеса, лицата, упражняващи психологически дейности и лицата, обект на такива дейности“. От описаното в проектозакона става ясно, че за да отговарят на стандартите за практикуването на професията, колегите ще е нужно да заплащат членски внос към ДПРБ, както и да заплащат различните обучения, консумативи и застраховка. Това неминуемо ще доведе и до повишаване цената на психологическата услуга за крайния потребител.

В заключение ще кажем, че:

1. Подкрепяме създаването на „Закон за съсловната организация и професионалната дейност на психолозите“, но не предложен от тази организация и в този му вид.

2. Да си психолог е професия, чиято специфика е такава, че са нужни много време, обучения, усилия и финансови средства, докато започне да ти се отблагодарява. Не всички желаещи, колкото и да е силна мотивацията им, могат да си го позволят. В същото време практикуването ѝ се случва в среда, в която професията не е утвърдена и приемана като значима. В обществото ни все още витаят стереотипи, страх и неразбиране. В резултат, на психолога на частна практика се налага всеки ден да оцелява. Много от колегите са принудени да работят на две места, за да могат да си гарантират минимални приходи. Въпреки това, подобен начин на живот не ги спира да закупуват литература и посещават различни курсове и обучения, които заплащат с лични средства. В този проектозакон прочетохме на какви допълнителни условия сме длъжни да отговаряме, както и какви допълнителни санкции може да ни бъдат наложени, но не и с какво той ще допринесе за утвърждаването и развитието на нашата професия.

Дата: 18.02.2021 година

гр. Варна

С уважение:

(Ирена Киркова, управител)

